

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Kůchlerovou,
Ph.D. ve věci

žalobce: **V. Ch. P.**
zastoupeného JUDr. Ing. Jiřím Špeldou, advokátem
sídlem Šafaříkova 666/9, 500 02 Hradec Králové

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 9. 2022, č. j. OAM-208/LE-LE05- LE05-2022,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal u krajského soudu žalobu proti shora označenému rozhodnutí, kterým žalovaný rozhodl o tom, že se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), na základě žádosti žalobce ze dne 29. 8. 2022 neuděluje.

2. Žalobce současně požádal o ustanovení právního zástupce z řad advokátů, na jejímž základě mu byl usnesením ze dne 3. 11. 2023, č. j. 51 Az 6/2022-14, ustanoven výše uvedený zástupce.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě

3. Žalobce v textu své žaloby shrnuje důvody, které ho vedly k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany v České republice, potažmo jeho setrvání na jejím území. Žalobce uvádí, že s jeho přítelkyní A. G. vychovává jejího nezletilého syna D. P. a považuje za samozřejmé se i nadále na jeho výchově podílet. Jako další důvod jeho zájmu o získání mezinárodní ochrany žalobce uvádí jeho vleklé zdravotní problémy se žaludkem a je přesvědčen, že by si zdravotní péči nemohl na území Vietnamu dovolit a zemřel by.
4. Žalobce taktéž namítá, že Vietnam od roku 2008 nenavštívil, nemá se tam kam vrátit, o rodiče přišel a mafie, které od doby odcestování dluží peníze za cestu (cca 300 000 Kč), mu vyhrožuje usmrčením.
5. Žalobce ve svém doplnění žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 11. 2022, doručeném soudu dne 23. 11. 2022 sdělil další související informace, z nichž by mělo plynout odůvodnění žádosti o mezinárodní ochranu.
6. Žalobce sděluje, že mu dne 16. 6. 2023 skončí výkon trestu odnětí svobody a do 24 hodin se dostaví do příjímacího střediska, dále opakuje, že za jedinou rodinu považuje přítelkyni A. G. a jejího syna, kterého vychovával od jeho tří měsíců věku do doby jeho uvěznění. Ve Vietnamu nemá žádné zázemí, a ani v něm nemá žádné sociální vazby. Žalobce opětovně vyjádřil obavu ze svého zadlužení u vietnamské mafie, která mu po jeho případném návratu hrozí smrtí. Navíc vzhledem k tamní politické situaci žalobce nedůvěřuje státnímu aparátu, že by mu tento problém pomohl vyřešit. V závěru své žaloby požádal o ustanovení právního zástupce z řad advokátů a tlumočníka.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

7. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 25. 11. 2022 navrhl zamítnutí žaloby v celém rozsahu pro její nedůvodnost. Zdůraznil, že žalobce jen nařiká na své osobní problémy. Žalovaný odmítá důvody uváděné žalobcem a nesouhlasí s nimi, neboť neprokazují nezákonnost výroku napadeného rozhodnutí. Taktéž plně odkazuje na písemnosti založené ve správním spise a na napadené rozhodnutí. Je přesvědčen, že během správního řízení postupoval plně v souladu se zákonem o azylu, popř. jednotlivými ustanoveními zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).
8. Dle žalovaného bylo v průběhu správního řízení dostatečně objasněno, že důvodem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze strany žalobce byla obava z neschopnosti splatit dluh, který ve Vietnamu má a v jehož důsledku by ho mohli zabít. Žalobce taktéž uvedl ekonomické důvody, absenci zázemí, práce, a svůj zdravotní stav.
9. Žalovaný tvrdí, že během správního řízení žalobce neuvedl žádné skutečnosti, na jejichž základě by bylo možné učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl relevantním způsobem pronásledován.
10. K žalobcovým obavám z mafie žalovaný pouze konstatuje, že se ani v tomto případě nejedná o důvody, které by měly jakoukoliv souvislost se žalobcovou rasou, pohlavím,

náboženstvím, národností, příslušností k určité sociální skupině nebo jeho politickými názory.

11. Žalovaný své vyjádření uzavírá tím, že správní řízení o udělení mezinárodní ochrany zákonodárce nekonstruoval jako prostředek k legalizaci pobytu na území ČR či k získání pracovního povolení, a jestliže žalobce žádá o legalizaci pobytu, měl by užít postup dle jiného zákona. Pro účely legalizace pobytu na území ČR tedy není možné zneužívat specifický institut mezinárodní ochrany formou azylu, zvláště když § 12 zákona o azylu taxativně vymezuje důvody pro jeho udělení.
12. Žalovaný má tedy za to, že se při posuzování žádosti žalobce o mezinárodní ochranu nedopustil žádné nezákonnosti, ani žalobce nebyl jeho postupem zkrácen na svých hmotných či procesních právech. Napadené rozhodnutí je dle žalovaného vydáno v souladu se zákonem o azylu a správním řádem.

IV. Jednání soudu

13. K jednání soudu se dne 24. 2. 2023 dostavil žalobce, jeho ustanovený zástupce, tlumočník, a zástupce žalovaného. Zástupce žalobce odkázal na obsah žaloby i na její doplnění (čl. 1, 20), zástupce žalovaného odkázal na své vyjádření na čl. 22-23. Bylo konstatováno, že žalobce ve své žalobě pouze opakuje důvody své žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nicméně další důkazy předloženy v rámci řízení před soudem nebyly. Zástupce žalobce vyzdvihl skutečnost, že žalobce do doby jeho nástupu do výkonu trestu vychovával po celých osm let dítě své přítelkyně, a neudělením azylu (a zamítnutím žaloby), v jehož důsledku bude nucen z ČR vycestovat, budou zpřetrhány vazby, které tu má. Zástupce žalobce má za to, že tím bude porušen čl. 8 Úmluvy o právech dítěte č. 104/1991 Sb. (dále jen „Úmluva“) a odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudek NSS ze dne 24. 7. 2013, č. j. 6 Azs 15/2013 - 35). Žalobce se prostřednictvím tlumočníka vyjádřil svůj zájem v ČR zůstat a prohlásil, že již 16 let ve Vietnamu nebyl a nemá tam žádné přátele či rodinu.
14. K tomuto se zástupkyně (pověřená zaměstnankyně) žalovaného vyjádřila, že žalobce se vzhledem ke skutečnosti, že již 1,5 roku vykonává trest odnětí svobody, sám svým jednáním připravil o možnost syna přítelkyně vychovávat a že tyto skutečnosti jsou v odůvodnění napadeného rozhodnutí dostatečně vypořádány.

V. Posouzení věci krajským soudem

15. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Při posuzování věci měl ovšem na zřeteli také čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“). Dané ustanovení procedurální směrnice zakotvuje povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 uvedeného ustanovení pak lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje „úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU“. S ohledem na promeškání transpoziční lhůty ze strany českého zákonodárce se citované ustanovení procedurální směrnice vyznačuje (pro řízení zahájená na základě žádostí o mezinárodní ochranu podaných po 20. 7. 2015) vertikálním přímým

účinkem a je povinností krajského soudu přihlížet v řízení i k případným novým skutečnostem, ačkoliv nemohly být žalovanému správnímu orgánu v době jeho rozhodování známy.

16. Žaloba není důvodná.

17. Ze správního spisu krajský soud konstatuje, že žalobce ve své žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 25. 8. 2022, doručenou žalovanému dne 29. 8. 2022, resp. v protokolu v pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 13. 9. 2022 provedeném na žádost žalobce ve vietnamském jazyce, uvedl, že výše uvedená žádost byla sepsána spoluvězněm, protože on sám česky neumí, a jen částečně ví, co je v této žádosti napsáno. Během pohovoru bylo žalobcem upřesněno, že ačkoliv je v žádosti napsáno, že žádá o azyl ze zdravotních důvodů, protože se léčí se slepým střevem, spoluvězeň žalobce špatně pochopil a léčí se se žaludečními problémy, nicméně jeho zdravotní stav není hlavním důvodem jeho žádosti. Ke svému zdravotnímu stavu se dále vyjádřil, tak že bere léky.

18. Hlavním důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany je dle žalobce obava ze smrti, která by mu ve Vietnamu hrozila v důsledku nesplacení peněz, které si půjčil u mafie na cestu do ČR a které nemohl splatit. Tyto potíže dle žalobce nemůže nijak řešit, protože dluží tolik peněz, že je nemožné si je ve Vietnamu vydělat. Na otázku, zda se s tímto problémem může obrátit na policii či jiné státní orgány uvedl, že si peníze půjčil a musí je tedy vrátit, nicméně možnost obrátit se na policii, pokud by ho někdo ohrožoval, přímo nevylučuje. Žalobce dále tvrdil, že nemá ve Vietnamu žádné příbuzné, nemá kde bydlet a nebude tam mít práci, protože kvůli žaludečním problémům a chybějícímu vzdělání nebude moci těžce pracovat. K rodinným vazbám v ČR se žalobce vyjádřil tak, že tu žil sedm let s přítelkyní, ale od května 2021 s ní nemá žádný kontakt a ani neví, kde bydlí.

19. Během správního řízení byl žalobce dne 13. 9. 2022 v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu seznámen s podklady, které budou sloužit pro vydání rozhodnutí, vedle žádosti o mezinárodní ochranu, protokolů o poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a pohovoru, taktéž s Informacemi OAMP MV ČR Vietnam – Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 14. 6. 2022, se Zprávou o zemi australského Ministerstva zahraničních věcí a obchodu (DFAT) – Vietnam ze dne 11. 1. 2022 a s Informacemi Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 103966-6/2022-LPTP ze dne 23. 2. 2022. Žalobce nenavrhoval doplnění podkladů pro rozhodnutí a ani nechtěl uvést nějaké další skutečnosti nebo nové informace, které by měl vzít správní orgán v úvahu při posouzení.

20. Mezinárodní ochranu lze poskytnout buď ve formě azylu, nebo doplňkové ochrany. Důvody pro poskytnutí první ze zmíněných forem mezinárodní ochrany jsou stanoveny především v § 12 zákona o azylu, podle nějž *„se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec*

a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo

b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.“

21. V napadeném rozhodnutí je konstatováno, že žalobce není ve vlasti pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, a že žalobcova obava z mafie, již dluží peníze, nesouvisí s jeho rasou, pohlavím,

náboženstvím, národností či příslušností k určité sociální skupině nebo s jeho politickými názory, a tedy nejedná se tedy o důvod podřaditelný důvodům pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu.

22. Stejně tak se žalovaný v napadeném rozhodnutí dostatečně vypořádal i se skutečností, že žalobci nelze udělit azyl za účelem sloučení rodiny, neboť z výpovědi žalobce ve správním řízení, evidence žadatelů o udělení mezinárodní ochrany v ČR, ani ze zjištění správních orgánů nevyplývá, že by tu byl udělen azyl některému z rodinných příslušníků ve smyslu § 13 odst. 2 zákona o azylu, kterými „se rozumí

a) manžel nebo partner azylanta,

b) svobodné dítě azylanta mladší 18 let,

c) rodič azylanta mladšího 18 let,

d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 1 písm. h), nebo

e) svobodný sourozenec azylanta mladší 18 let.“

23. Žalobce se dovolával také udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. Podle odst. 1 uvedeného ustanovení se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 zákona o azylu se „považuje

a) uložení nebo vykonání trestu smrti,

b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,

c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo

d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“

24. Je zřejmé, že ani tomuto zákonnému ustanovení žalobcem tvrzené skutečnosti nevyhovují, neboť nenaplnují hledisko hrozící vážné újmy ve smyslu citovaného ustanovení. Důvodem pro udělení doplňkové ochrany nemůže být ani jeho zdravotní stav.

25. Pouze pro úplnost krajský soud dodává, že dle judikatury správních soudů špatný zdravotní stav žadatele o mezinárodní ochranu může být za určitých okolností důvodem k udělení některé z forem mezinárodní ochrany (a to buď humanitárního azylu, anebo doplňkové ochrany). Tyto závěry vycházejí především z judikatury ESLP, z poslední doby viz zejména rozsudek velkého senátu ze dne 13. 12. 2016, ve věci *Paposhvili proti Belgii*, stížnost č. 41738/10). ESLP ve věci *Paposhvili* vyložil, za jakých okolností článek 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) znemožňuje vyhoštění nemocné osoby. Jedná se o „velmi výjimečné případy“, kdy je vyhošťována vážně nemocná osoba, u níž závažné důvody zakládají domněnku, že ačkoliv není v bezprostředním ohrožení života, nedostatek vhodné péče či přístupu k ní v přijímající zemi představuje riziko skutečnému nebezpečí vážného, rychlého a nevratného zhoršení

- jejího zdravotního stavu vedoucího k intenzivnímu utrpení nebo výraznému snížení předpokládané délky života. ESLP dále uvedl, že je na stěžovateli, aby předložil důkazy o existenci takových závažných důvodů. Krajský soud souhlasí s žalovaným, že v posuzované věci zjevně nejde o takovýto výjimečný případ.
26. Žalovaný tedy správně rozhodl, že žalobce nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.
27. Nutno dodat, že při posuzování, zda žadateli hrozí vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu, se používá tzv. test „reálného nebezpečí“. Standard používaný při tomto testu je pak vůči žadateli o mezinárodní ochranu přísnější než standard aplikovaný při testu „přiměřené pravděpodobnosti“; srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82). Soud v této souvislosti také připomíná, že vyhodnocení nebezpečí vážné újmy představuje aplikaci typického neurčitého právního pojmu a jeho naplnění závisí vždy na úvaze správního orgánu, který vychází kazuisticky ze skutkových okolností konkrétního případu, z informací o zemi původu žadatele, jak bylo podstatné i v nyní projednávané věci a dále především z věrohodnosti tvrzení předložených žadatelem o udělení mezinárodní ochrany. Je nepochybné, že intenzita nebezpečí vážné újmy musí vykazovat určitou úroveň. To platí i o riziku, že k této vážné újmě dojde (obdobně viz rozsudky ze dne 14. 1. 2009, č. j. 9 Azs 69/2008 - 79, či ze dne 19. 3. 2008, č. j. 9 Azs 175/2007 - 49, oba dostupné z <http://www.nssoud.cz>). Touto potřebnou mírou intenzity nebezpečí vážné újmy se zabýval Evropský soud pro lidská práva, a sice v rozsudku ze dne 30. 10. 1991 ve věci *Vilvarajah a další proti Spojenému království*, stížnosti č. 13163/87, 13164/87, 13165/87, 13447/87, 13448/87, a v rozsudku ze dne 25. 3. 1993, ve věci *Costello Roberts proti Spojenému království*, stížnost č. 13134/87.
28. Žalovaný nezjistil ani skutečnosti odůvodňující udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu; ostatně žalobce se takových skutečností ani nedovolával a z obsahu správního spisu je nezjistil ani krajský soud. Proto i rozhodnutí o neudělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu je třeba považovat za zákonné.
29. Krajský soud k tvrzeným osobním vazbám žalobce uvádí, že žalovaný z tvrzení žalobce dovodil a v rozhodnutí odůvodnil, že vzhledem ke skutečnosti, že s přítelkyní neměl po dobu výkonu trestu (tj. od května 2021) žádný kontakt, a ani neví, na jakém místě se v současné době nachází, nejedná se tedy o natolik intenzivní vazbu, jejímž zpretrháním by byla porušena práva nezletilého dítěte, se kterým se žalobce nevidá a krajský soud má za to, že samotná nutnost vycestování z území ČR není v tomto případě nepřiměřeným zásahem do tohoto rodinného života (srov. Rozsudek NSS ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71).
30. Krajský soud pak pouze na okraj připomíná, že mezinárodní ochrana ve smyslu zákona o azylu je právním institutem výjimečným, jehož smyslem je poskytnout žadateli ochranu, nikoli však před jakýmkoli negativními jevy v zemi jeho původu, nýbrž jen z důvodů upravených v zákoně o azylu. Udělení mezinárodní ochrany je tak zcela specifickým způsobem legalizace pobytu na území ČR, a to za přesně vymezených důvodů.
31. Chce-li žalobce trvale pobývat v České republice, pak instituty zákona o azylu nejsou jedinými možnými instrumenty, kterými lze tento cíl zajistit; žalobce se může pokusit využít některého z institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

VI. Závěr a náklady řízení

32. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné žalobcem jsou nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
33. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Pokud kasační stížnost proti tomuto rozsudku nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele, Nejvyšší správní soud ji odmítne pro nepřijatelnost.

V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Hradec Králové 24. února 2023

JUDr. Martina Kůchlerová, Ph.D. v. r.
samosoudkyně